СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 210. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 9. вересня, 1929. VOL. XXXVII. No. 210. Jersey City, N. J., Monday, September 9, 1929. THREE CENTS.

КОРАБЕЛЬНО-БУДІВЕЛЬНІ КОМПАНІЇ НАНИМАЛИ АҐІТАТОРА ПРОТИ ОБЕЗЗБРОЄННЯ

ПРЕЗИДЕНТ ҐУВЕР ДОРУЧИВ ҐЕНЕРАЛЬНОМУ ПРОКУРАТОРОВИ ПЕРЕВЕСТИ СЛІДСТВО. ВСЯКУ СЕКРЕТНУ ПРОПАҐАНДУ ВВАЖАЄ ЗЛОЧИНОМ.

ВАШИНҐТОН, 7. вересня. — Вчора кореспонденти ґазет, що зібралися до президента в кабінет на звичайне тижневе інтерву, були вражені промовою, яку перед ними виголосив президент Ґувер у справі п. Ширера. Президент Ґувер заявив, що до нього дійшли відомости, що Ширер подав до нюйорського суду позов на три корабельно-будівельні компанії, вимагаючи в них 250,000 долярів за прислугу тим компаніям.

Згідно з заявою Ширера три найбільші компанії наняли його для таємної пропаґанди, як експерта, проти обмеження морського зброєння. Свою пропаґанду він совісно вів в Америці та Европі на всіх міжнародних конференціях і в пресі та взагалі, де лише траплялася нагода, включно до Ліґи Націй. За свою працю він одержав 50,000 долярів, а на більше обіцяну суму тепер подав судовий позов.

Президент Ґувер доручив ґенеральному прокураторови розібрати цю справу докладно й вияснити, чи не може що в цій справі зробити держава, щоби покарати компанії й Ширера за таємну аґітацію, направлену проти інтересів держави та народу. На думку президента в Америці є дозволена явна критика й пропаґанда своїх ідей зі свого переконання, але не таємна й не підкупна.

У своїй заяві президент Ґувер домагається пояснень у цій справі від директорів компанії, бо він не вірить, щоби вони дійсно стали на шлях найму собі пропаґаторів, не рахуючися з інтересами держави, народу й світового мира.

АРАБИ У ВАШИНҐТОНІ.

АРАБСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ ПРОТЕСТУЄ ПЕРЕД СЕКРЕТАРЕМ СТЕЙТУ ПРОТИ ПОСЕЛЕННЯ ЖИДІВ У ПАЛЕСТИНІ.

ВАШИНҐТОН, 7. вересня. — Вчора секретаря стейту Стимсона відвідала делеґація Арабів, американських громадян. Делеґація просила його виступити проти створення жидівської держави на арабській землі в Палестині, яка належить Арабам вже більше як 13 столітть. Делеґація заявила, що коли сучасна політика Анґлії не припиниться й сіоністи будуть далі форсувати здійснення своїх ідей, то годі сподіватися спокою в Палестині.

Стимсон у відповідь Арабам сказав, що він задоволений тим, що в Палестині вже привернено порядок і вірить, що й арабська делеґація, яку він приймає, є також засмучена кривавими подіями в Палестині. Зі своєї сторони обіцяв безсторонне відношення до справ Палестини, коли би прийшлося до їх обговорення по приверненню повного спокою й ладу в Палестині.

ПРОПАЛИ БЕЗ СЛІДУ.

80 ЛІТАКІВ ПОШУКУЮТЬ ПРОПАВШИЙ ЛІТАК З 8 ПАСАЖИРАМИ.

ВІНСЛОВ (Аріз.), 7. вересня. — Всі чутки про те, що хтось бачив загинувший літак Трансконтинентального Повітрового Транспорту, виявилися неправдивими. Тепер його пошукують 80 ріжних літаків, але не виявили ще найменшого сліду.

Компанія, властителька загинувшого літака, визначила 5,000 долярів нагороди тому, хто відшукає сліди літака й дасть про нього певні відомости.

ЛІНДБЕРҐ ШУКАЄ ЛІТАКА.

ІНДІЯНАПОЛІС, 7. вересня. — Сюди прилетів президент технічного комітету компанії, до якої належав загинувший літак „Сіті оф Сан Франсиско", полковник Ліндберґ. Він сам буде керувати розшуком пропавшого літака.

СКІНЧИВСЯ СТРАЙК.

ЮНІЯ ПО ШИТТЮ ЖІНОЧОГО УБРАННЯ ВИГРАЛА СТРАЙК. 7,000 СТАЛО ДО РОБОТИ. БУДУТЬ ПІКЕТУВАТИ НЕЮНІЙНІ ШАПИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й., 7. вересня. — Вчора закінчився страйк кравецької юнії по шиттю жіночого убрання. 7,000 кравців вертається знову до праці, але перед неюнійними шапами будуть продовжувати пікетування. Юнія виборола собі 40-годинний тиждень праці з платнею 55 і 45 долярів тижнево. Тиждень праці буде пятьденний. Вразі надзвичайної роботи (овер-тайм) має платитися півтора разу більше за працю.

ВЕЛИКАН ЛІТАК.

РОЗРАХОВАНИЙ ДЛЯ ЛЕТУ НА НЬОМУ 30 ПАСАЖИРІВ. ПЕРШІ ПРОБИ ПРОЙШЛИ ДОБРЕ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па., 7. вересня. — На ріці Делавар пройшли з успіхом проби лету найбільшого в Америці літака. Цей літак збудований у Німеччині компанією Дорніель. У Филаделфії він був зложений на морському летничому полі й спущений на воду. На ньому може летіти 30 людей. Скорість лету виносить від 110 до 135 миль на годину. Довжина його 80 стіп, а ширина крил 93 стопи. Важить сам літак без грузу 17,000 фунтів.

Вдалі спроби лету перевів бувший російський летун Криґель, який прибув до Америки від компанії Дорніель. Цей літак призначається в Америці для торговельно-пасажирської комунікації.

ЗАСТРІЛИВСЯ З НЕОСТОРОЖНОСТИ.

З неосторожности застрілився в Садаґурі (Румунія) лісничий Мошак. Він хотів сісти на візок і сперся на стрільбу так неосторожно, що стрільба випадала. Поцілений у серце, сконав Мошак на місці.

ДВОЄ ДІТЕЙ УБИТИХ ОДНИМ ВИСТРІЛОМ.

Один вистріл убив двоє дітей в Гаймерс коло Форт Віліям, Онт., 23. серпня. Убиті називалися Ірина Козій, 8-літна, і її 3-літний первий брат, а застрілив їх 10-літний брат Ірини, Іван Козій. Батьки убитих дітей є рідні брати, що фармерують у Гаймерс. Тома Козій, батько Ірини та Івана, набив кріс, хотячи стріляти до щурів, коли нагло відкликано його на бік. Він лишив кріс на хвильку на купі сіна. Недалеко бавилося троє дітей. Іван взяв кріс у руки, прицілився і вистрілив, а набій прошив обоє менших дітей наскрізь.

МАЛА АНТАНТА ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ВІЙНИ.

З Будапешту доносять, що три державі т. зв. „Малої Антанти", а саме Чехословаччина, Юґославія і Румунія ратифікували тайний військовий договір, що на случай війни армії всіх трох держав мають піти під одну спільну команду.

СТРАЙК РОБІТНИКІВ В ІНДІЇ.

Телеграми з Індії доносять, що в деяких промислових центрах Індії вибух робітничий страйк. Дотепер застрайкувало 30,000 робітників. Прийшло навіть до сутичок з поліцією, в яких були кілька робітників ранені, а навіть забиті.

ЗАСУДИ ЗА СТАРІ СВЯТА НА БУКОВИНІ.

Святкування старих свят потягнуло за собою страшні наслідки. Мало того, що в часі самих свят військо облягало села і било невинних селян, а ле тепер сторожинецький трибунал не перестає судити невинних селян за те, що святкували старі свята. Недавно засудив сей трибунал десятки селян з Вашковець, Карапчева, Станівців та з Вилавча по два і по одному місяцеви тюрми, а 26. липня засудив сей трибунал 12 селян із Замісця по 14 днів арешту.

АМЕРИКАНЦЯМ БУЛО ХОЛОДНО В КАНАДІ.

Два американські туристи, Пейслі і Лос з Медісон, Віск., приїхавши своїми автомобілями враз з своїми жінками до Вінніпеґу, заночували в готелі Бронсвик, а коли прийшов їм час назад вертати, спакували гарненько враз зі своїми річами і готелеві ковдри з ліжок. На границі задержано їх і завернено назад до Вінніпеґу. Коли поліційний суддя підчас розправи 23. серпня поставив їм питання, на що вони брали ковдри, Американці відповіли, що в Канаді було їм так зимно, що вони потребували більше накриття на дорогу. Того дня в Вінніпеґу було 97 степенів Фаренгайта в холоді. Не диво, що відповідь Американців не трафила судді до переконання. Він запропонував їм заплатити по 50 долярів кари.

СЛОНИ З ЛЯМПАМИ НА ХВОСТАХ.

В Кольомбо, на острові Цейльоні (коло Індії), їздять часто на слонах. Щоби не було в ночи нещасливих випадків між автами і слонами, зарядила поліція, щоби слони носили білу лямпу зпереду і ззаду на хвості.

З'ЇЗД ПОНЕВОЛЕНИХ МОСКВОЮ НАРОДІВ.

З'їзд поневолених Москвою народів має відбутись у Швайцарії, місті Льозанні, в грудні с. р. На з'їзд прийдуть представники української, грузинської, кубанської, білоруської, азербейджанської, туркестанської і иньших еміґрацій. Комітет сього з'їзду перебуває в Празі на Чехах.

ОРИҐІНАЛЬНЕ ЗАКІНЧЕННЯ СВЯТА УРОДИН.

Джордж Спенсер, фармер в Сольсвил, Онт., святкував 21 серпня свої 58 уродини. Жінка зварила йому гарну вечерю, він з'їв її зі смаком, похвалив жінку, що так гарно зварила, відтак перевернувся на кріслі, скурив люльку тютюну, вийшов з хати і — повісився на дереві.

КИТАЙЦІ ПОЗА КИТАЄМ.

Як відомо, Китай є найбільше переселена країна в світі. Китайців в Китаю є 400 міліонів, а поза межами Китаю є їх 10 міліонів. А саме 1 міліон 835 тисяч живе в Індіях голяндських, 1 міліон 30 тисяч на островах-кольоніях французьких, 150 тисяч в Америці, 130 тисяч в Індіях (Бірма), 20 тисяч в Австралії, 7 тисяч в Европі.

ПІДГОТОВАНІ ІМІҐРАНТИ НЕ ХОЧУТЬ КАНАДИ.

В урядовім іміґраційнім домі у Вінніпеґу зібралося минулого місяця около 300 анґлійських іміґрантів, що під ніяким услівям не хочуть оставати в Канаді і жадають, щоби відіслали їх назад до Анґлії. Анґлійські іміґранти приїзджають сього року до Канади спеціяльно підготовані. Їх беруть ще в Анґлії на курс фармерської роботи, щоби робота в Канаді не була для них несподіванкою; відтак дають їм транспортацію до Канади задармо. Сі іміґранти не мали в Анґлії нічого проти того, щоби брати задармо науку фармерства — враз з дарємним мешканням і їдою — і відтак задармо їхати до Канади. Коли одначе приїхали тут, то сказали, що до роботи на фарму не пійдуть під ніяким услівям. Кождого з них переслухує західний комісіонер іміґрації, Джелі, і при кінці тижня 60 з них відправлено назад до Анґлії на засаді депортації. Депортовано насамперед тих, котрі відмовляються не тільки від роботи на фармі, але й взагалі від всякого рода роботи. Одного з таких, на котрого звернули іміґраційні урядовці увагу, як на того, що других підбурював, арештовано і поліційний суддя Нобл засудив його на три місяці до тюрми, після чого має бути депортований. Між тими, що бажають собі депортації до Анґлії, є одна дівчина. Репортер „Фрі Прес" передав розмову, яку мав з нею в його присутности один іміґраційний урядовець. „Я не хочу тут робити. Я хочу їхати до дому". В такий спосіб відповідала вона майже на кожде слово урядовця.

ЛЮДСЬКА ШКІРА НА ПРОДАЖ.

У празькій пресі появилось оголошення, що є на продаж людська шкіра, здерта з автентичного князя Кірґізів, Гасайна. Продає її бувший чеський леґіоніст Копецький, який дістав її підчас побуту в Іркутську. З Гасайна казав здерти шкіру в 1914 р. його ворог, монгольський князь Джо Ляма. Кажуть, що за цю рідку шкіру деякі Американці жертвують уже 10,000 долярів. Чи Копецький має документи на докази її автентичности, преса не згадує. Імовірно спеціялісти від шкіри пізнають княжу шкіру дотиком. Вона піде певно на оправу якогось безсмертного твору в книгозбірні американського міліонера.

БУНТ ВЯЗНІВ У ЛЮБЛИНІ.

В Люблині 3. серпня ц. р. збунтувалися на замку всі політичні вязні разом зі звичайними злочинцями. Бунт мали викликати комуністи співанням „інтернаціоналу", який співали з ряду кілька днів з нагоди „червоного свята". Затеначальник вязниці приказав замкнути провідників по окремих келіях. Але вязні збунтувалися, почали демолювати келії і відламками скла та цеглами заатакували вязничу сторожу. Повідомлена поліція і вогнева сторожа привернули щойно по двох годинах порядок. Підчас бійки надкомісар Собоцінський застрілив вязня Йосифа Завадського.

ЛЬОТЕРІЯ, НА ЯКІЙ МОЖНА ВИГРАТИ МУЖА.

Голка Голковський, Поляк з крови і кости, предложив міністерству внутрішних справ проєкт льотерії, де головною вигранюю має бути муж. Статистика обчислила, що 30,000 польських жінок остається без мужа. Щоби цьому зарадити, подав Голковський свій проєкт. Муж, який буде вильосований, мусить звінчатися з тою, що його виграла. Першим таким буде сам Голковський. Найліпший ґешефт зробить на цій льотерії держава.

ПАНАХИДА ПО БЛ. П. ЕВҐЕНОВІ ЧИКАЛЕНКОВІ.

У Львові, у великій салі Товариства „Українська Бесіда", заходом комітету для вшанування памяти Евгена Чикаленка відправлено дня 1 серпня ц. р. співану панахиду по бл. п. Евгенові Чикаленкові. Панахида мала бути відправлена в православній церкві, однак через відмову теперішнього пароха тої церкви, Сапіги (його справді розгнівала українська відправа), панахида мусіла відбутися при провізоричному вівтарі у приватній установі. Митрополит Денис, до якого в цій справі комітет звертався, як звичайно, вмив руки, віддаючи рішення свойому однодумцеві, чорносотенцеві Сапізі. Панахиду відправив о. протоєрей Пащевський з Володимира, який при кінці виголосив коротку проповідь на тему: „Любіть Україну, бо время йде", закликаючи до єднання, без огляду на кордони, по прикладу Покійника. Співав прегарно мішаний хор під управою радника Купчинського. У панахиді, не вважаючи на вакаційний час, взяло участь понад 300 осіб. Почесну сторожу тримали пластуни.

АРАБИ БОРЮТЬСЯ ЗА СУВЕРЕННУ І СОБОРНУ ДЕРЖАВУ

ТАК ЗАЯВЛЯЄ СЕКРЕТАР АРАБСЬКОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ. ВІН ГОВОРИТЬ, ЩО СУЧАСНІ КРІВАВІ ПОДІЇ В ПАЛЕСТИНІ Є ЛИШЕ ПОЧАТКОМ БІЛЬШ ПОВАЖНИХ. У ВСЬОМУ ВИНУЄ ЛОНДОН.

ЄРУСАЛИМ (Палестина), 7 вересня. — Секретар арабського Виконавчого Комітету, Абд-Ел-Гаді, визначний адвокат, що підписав в імени Арабів Версальський мир, подав до ґазет обширне інтерву. Він заявляє, що теперішні події в Палестині це лише продовження попередніх трох революцій, що відбулися в 1919, 1920 і 1921 роках. Коли ця революція не вдасться, як того хочуть Араби, то вони приготовуться до пятої революції й приготовляться вже так, щоби нарешті припинити анґлійське панування в Палестині, яку вони вважають невіддільною частиною арабської землі.

Араби тепер борються за створення великої обєднуючої всі арабські землі держави. Арабський Виконавчий Комітет та арабський Конґрес не виступають проти льокального палестинського правительства, а у всьому винують лише лондонське правительство за його намір створити жидівську державу на арабській землі.

Абд-Ел-Гаді заявляє, що не можна вважати Палестину заспокоєною. Нове повстання Арабів може виникнути кожної хвилини, не зважаючи на присутність анґлійського війська. Крім того він думає, що останні криваві події завдали великий удар ідеї створення жидівської держави в Палестині й що самі Жиди припинять дальшу кольонізацію її новими поселенцями. Таксамо й капітал жидівський не буде припливати до Палестини в такій мірі, як це було раніще; бо вже для кожного стає ясним, що ідеї сіонізму не мають реального ґрунту для їх здійснення.

Араби будуть завжди протестувати проти присутности анґлійського, чи якого иншого чужинецького війська в Палестині, бо воно для Арабів не потрібне, а охороняє лише Жидів. Міжтим найліпшою охороною Жидів буде припинення творення для них штучної держави в Палестині, а натомісць утворення демократичного місцевого управління з пропорціональною участю в нім усього населення. Тоді Жиди матимуть в такім управлінню 12% голосів, відповідно до їх скількости в Палестині.

ЗАПЕВНЯЄ ПРО СПОКІЙ.

ГЕНДЕРСОН ГОВОРИТЬ, ЩО ЗАВОРУШЕННЯ В ПАЛЕСТИНІ ВЖЕ ПРИПИНЕНІ. ЧИСЛО ЖЕРТВ У ПАЛЕСТИНІ БУЛО ДУЖЕ ПРИБІЛЬШЕНЕ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія), 7 вересня. — Анґлійський міністер справ закордонних, Гендерсон, на засіданню Ліґи Націй заявив, що заворушення в Палестині вже припинені й анґлійська влада опанувала ситуацію. Він тепер ще не може дати точних даних про причини повстання Арабів і вичерпуючий опис їх, бо лише щойно призначено спеціяльну комісію для розсліду останніх заворушень у Палестині. В комісію цю, під головством Валтера Шо, ввійдуть представники всіх трох анґлійських партій.

Він говорить, що в Палестині не було оголошено виїмкового стану, а тому там судять ріжних виновників заворушення звичайні суди. По останнім відомостям підчас заворушення було вбитих: магомедан 83, християн 4 та Жидів 109. Поранених, що знаходяться в шпиталях: магомедан 122, християн 10 і Жидів 183.

Висліди свого розслідування уряд подасть до мандатної комісії Ліґи Націй, коли воно буде закінчене.

ПРОТИ ВІЙНИ.

ПІДНОСЯТЬ ПИТАННЯ ПРО СПРАВЛЕННЯ СТАТУТА ЛІҐИ НАЦІЙ ТАК, ЩОБ УНЕМОЖЛИВИТИ ВІЙНУ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія), 7 вересня. — Міністер Гендерсон в імени не лиш Анґлії, але й Франції, Італії, Бельґії, Чілі та Данії заявив, що конче потрібно справити XII та XV артикули статута Ліґи Націй так, щоб зовсім унеможливити для членів Ліґи Націй оголошення війни. Це має скріпити остаточно договір Келоґа й дати йому реальну силу для життя.

НЕ ПОДОБАЄТЬСЯ ПРАВДА.

НІМЕЦЬКІ ВІЙСЬКОВІ ВОЖДИ ПРОТИ НОБЛІВСЬКОЇ НАГОРОДИ РЕМАРКОВИ.

БЕРЛІН (Німеччина), 7 вересня. — Відомости про те, що комісія по призначенню нобліської премії має гадку на біжучий рік визначити нагороду молодому німецькому авторови, Ремаркови, за його роман „Все спокійно на західному фронті", викликало незадоволення в німецьких монархічних колах. Вони думають виступити з протестом проти такої нагороди, бо вважають роман Ремарка плямуючим усе геройчне, що виявив німецький нарід в останній війні.

РЕВОЛЮЦІЯ В МОНАКО.

ПАРИЖ (Франція), 7 вересня. — Донька монакського короля вела переговори з представниками населення Монте Карльо, яке грозить революцією й оголошенням републики, коли не буде установлена котроля з участю представників від населення над доходами знаменитого монтекарльского касина.

Княгиня прнобіцяла перекажати вимоги населення свойому батькови й сподівається, що він їх задовольнить.

КЛЄМАНСО СЕРДИТЬСЯ.

ПАРИЖ (Франція), 7 вересня. — Клемансо приймав у себе у вілі кореспондентів ґазет. Він заявив, що всі чутки про його смерть ще передчасні. Вони його іритують, бо він має закінчити роспочату працю, а тому він ще не вмирати.

Таксамо годі писати про його хворобу, бо зовнішній вигляд його ще нічого не значить. Годі сподіватися від людини у 88 роках життя, щоби її ноги були такими свіжими, як 50 років тому.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодинокє число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЩЕ ОДНІ ОБМАНЕНІ АЛІЯНТАМИ

Як доносять телеграми з Єрусалиму, Арабський Національний Конгрес виробив з нагоди недавних подій в Палестині начерк довгого апелю до Ліги Народів у Женеві. В тому апелю Араби кидають новий жмут світла на положенне в Палестині.

Араби заявляють, що вони пішли до світової війни по стороні аліянтів, котрі їм обіцяли за те, що всі Араби будуть обєднані в самостійній державі, яка буде правитися в такий спосіб, який подобається Арабам, себто як дідичне королівство, яке люблять усі магомеданські народи.

Таку обіцянку аліянти дали Арабам і загально, проголошуючи свої засади, за які вони боролися, і спеціяльно, звертаючися з обіцянками до Арабів. Сі обіцянки широко розголосили серед Арабів аліянтські агенти, які старалися втягнути Арабів в війну по стороні аліянтів, а втягнувши, старалися їх по тій стороні вдержати.

Щож сталося зі сими обіцянками?

Обіцянок своїх аліянти не додержали. Вигравши війну, аліянти забули на всі урочисті обіцянки, які вони дали своїм союзникам. Замісць помагати Арабам добути собі волю та соборну державу, аліянти кинулися як людоїди на Арабів, щоби їх пожерти. Англійці порозумілися з Французами та розділили Арабів на три части: одну частину захопили під свою опіку Англійці, другу Французи, а тільки третій надано самостійність. Навіть із сеї третої частини не створено одної одноцільної держави, але створено аж три, щоби вони могли між собою сваритися та щоби Англійці й Французи могли лекше обривати, де двох свариться.

Що більше, в тій частині земель, населених Арабами, котра називається Палестиною, а в котрій на кождих 100 осіб є близько 90 Арабів, Анґлія стала творити державу для Жидів, не питаючися зовсім волі Арабів.

Осьтак Араби закидують нині аліянтам зломанне врочистого приречення. Закидують Анґлії й Франції, що вони зрадили союзників, які свою кров проливали за аліянтські інтереси. Аліянтські обіцянки зображені в арабській заяві як грушки на вербі, обчислені на дурманення наївних. В арабськім зеркалі аліянтська політика виходить на міжнародне віроломство й обман.

І ВЕЛИКИЙ ПОЛЬСЬКИЙ ПОЕТ МІЦКЕВИЧ БУВ ЛИШЕ... ЧОЛОВІКОМ!

Як звісно, Поляки дуже зарозумілі на свою історію і довгий час голосили, що розібрана сусідами **Польща „била Христусем народув і непокаляна зстомпіла до ґробу"**. Доперва історик польський **Калінка** навчив Поляків, щоби не дуже покликувалися на ту „непокаляносць", бо Польща упала в наслідок хиб самих таки Поляків.

Та окрім своєї історії взагалі стараються Поляки також ріжних своїх визначних діячів та письменників представити рівнож яко людий цілком чистих, без всякого блуду й хиб.

Знайшовся однак і поміж Поляками такий письменник, що старається навіть дуже визначних діячів польської літератури представити яко звичайних людий та скинути з їх голов той авреол святости, яким їх окружали всілякі безкритичні поклонники.

Є це **Тадей Желенський,** знаний під псевдонімом **„Boy"**. Він є загально знаний яко дуже талановитий перекладник цілого ряду визначних творів французького письменства, а число перекладених ним на польське томів переступило вже **сотку!**

Від недавного часу друкуються у варшавськім тижневику „Wiadomości literackie" його сензаційні статті, оперті на непечатаних ще матеріялах. Майже кожда з них викликує просто скандал, а заразом і протести „патріотичної" частини польської преси, котра ніяк не може погодитися, щоби „плюто на свєнтосьці народове".

Тимчасом „Бойови" цілком не йде о якесь „плюванне", але лише о **правду,** а правда чей же нікому пошкодити не може. Навпаки, „нація" може лише на цім зискати, коли довідається, що найбільші її діячі — були лише людьми, а не якимись чудотворцями та святими.

Послідними часами посвятив „Бой" свою увагу та свої досліди найбільшому польському поетови, **Адамови Міцкевичеви,** котрого й сам він незвичайно цінить і поважає. Він цілком не хоче поменшити важности і значіння цього корифея польського письменства, але хоче лише оживити його образ і замісць переборщеної святости — дати йому індивідуальні черти живого чоловіка.

А тимчасом Міцкевич з уваги на своє значіння яко національний пророк і вожд — був наражений, як рідко хто з поетів — на надзвичайне ідолопоклонство. Його біографи, а в першім ряді померший щось перед двома роками його син Володислав — старалися всіма силами затерти сліди всього того, що по їх думці моглоби ослабити авторітет цего духового вожда Поляків і стягнути його до того педисталю, на котрий його поставила звичайна пересічна історія польського письменства. Через їх то цензуру переходили всі документи, дневники та інші біографічні матеріяли, що відносились до Міцкевича. Все те — коли навіть і появлялося в друку — то було призізуване і свідомо перекручуване, а то в тій цїли, щоби з живого чоловіка зробити якусь недоторкальну статую або святого.

Многі матеріяли навіть пощезали, хоч і не безслідно. А Бой поставив собі за завданне допорпатись таки до самої правди, котра вправді не була тайною для сучасників поета, але з часом затерлася та забулася.

Розкриття Боя відноситься до послідного періоду поетового життя, коли то він попав під непереможний вплив містика **Товянського.** Той Товянський заложив — опираючись на евангелію — нову християнську секту, серед котрої він виступав яко пророк і учитель. Біографи Міцкевича нераз підносили, що вплив Товянського на нього був дуже шкідливим, відвернув його від письменництва і привів його до цілком хоробливого душевного стану. Вони однак ані словом не зазначили того, що цей вплив викликав родинну драму в домі поета, а його самого довів до свого рода умового й морального запоморочення. Бойови закидують, що він зробив з Товянського навіть певного рода Распутіна — але він має почасти слушність.

Впрочім не тут місце застановлятися близше над „товянізмом". Вистарчить зазначити, що Товянський, виходячи зі становища **„вселюдського братерства",** викликав поміж своїми поклонниками тяжку атмосферу взаїмного слідження одних за другими та шпіонства: **„браття" і „сестри" безперестанно сповідались перед собою зі своїх гріхів, тай** слідили одні за другими, чи котре з них якого гріха не замовчало.

І аж сумно робиться на серци, коли бачимо, як такий великий поет піддався тій душній атмосфері, утратив на все свою внутрішну свободу, перестав бути поетом, а став членом того якогось „братства" дуже сумнівної вартости.

Товянський позискав Міцкевича головно цим, що своєю гіпнотичною силою вилічив його помішану на умі жінку. Але від того часу став він злим духом цієї родини і в дійсности відобрав Міцкевича його жінці і дітям. Та на цему ще не кінець: Товянський — подібно як і другі того рода „пророки" (як і Распутін) мав вплив передовсім на жінок, а через них впливав вже і на других. Опираючись на ідеї загального „братерства", він проповідував також **спільність жінок** та цілком довільні полові зносини.

І ось на сцені появляється женщина, про котру доси не згадувала ніодна життєпись Міцкевича. Є то якась **Ксавера Дайгель,** вірна прихильниця Товянського, котру він примістив в домі поета яко учительку його дітий, і котра — з деякою перервою прожила у поета більше як десять літ. Після скупих натяків у ріжних жерелах можемо лише догадуватись, що там ділось в родині Міцкевича, але це певне, що переживалася там дуже тяжка драма. І так, знаємо з одного його письма, що його жінка мусіла раз перепрошувати Ксаверу, а з одного письма поета Красінського, що дуже неприхильно відносився до „товянізму", довідуємося, що Міцкевич **„тягається з жидівкою"** (цебто з Ксаверою). Вкінци показується, що вона дістала навіть від нього **дитину.** У всякому разі — по смерти поета — вона старалась на тій підставі видусити від його сина гроші. В одним дневнику (записках) знову находимо картину цілковитого запущення і непорядку, серед якого росли діти поета, „виховувані" тою Ксаверою.

Показується остаточно, що в наслідок голошеного товянчиками клича про **„спільність жінок"** дім поета позискав собі серед польської еміґрації дуже погану репутацію, так, що молодих дівчат перестерігано перед відвидинами цего дому.

Дуже характеристичною власне з уваги на це є історія одної молодої дівчини, що попала в р. **1850** в дім Міцкевича.

Була це **Зофія Шимановська,** перва сестра жінки поета. Вона до того часу виховувалась у Варшаві, але в цїли доповнення своїх музичних студій вона рішилася поїхати до Парижа та замешкати при родині поета, котрого обожала. Її остерігали, щоби цього не робила, але вона таки поставила на своїм, та прожила декілька літ у Міцкевичів, при чім вела свій дневник. Пізнійше вона переїхала до Італії, а доля її дневника ось яка:

Початок його попав в руки письменника **Крашевського,** а решта полишилася в руках її мужа, поета **Ленартовича,** за котрого вона вийшла в Італії заміж.

По її смерти син і життєписець поета, **Володислав Міцкевич,** старався всіми можливими способами дістати цей дневник в свої руки. Йому таки не удалося видістати від Крашевського першу його частину, а від Ленартовича дістав він його конець доперва в **1890** році. І цей то власне початок оголосив тепер Бой — а решта щезла мов камінь у воді. Доперва недавно появилася вістка, що конець дневника хорониться у когось в Римі і що буде ще оголошений.

Оголошений Бойом початок дневника С. Шимановської оповідає про ту страшну атмосферу, яка панувала в домі поета, але та частина дневника уривається, на жаль, на найбільше інтересній події, а то на описі першої стрічі Шимановської з Ксаверою, котру їй представила пані Міцкевичева яко **„приятельку дому"**. По думці Боя ті сцени роблять враження, немовби були виняті з якого роману Достоєвського...

А щож сталося з Міцкевичем самим? Отже чоловік, котрий вже самою своєю личністю викликував величезне враженне навіть на людей, що його творів не знали — той чоловік став вузким і прикрим сектантом, що втратив свою внутрішну свободу. Його могучий ум підпав під вплив цілком близорукого шарлятана.

Однак Міцкевич і в тім запомороченню позістав глибоко щирим і пристрасним чоловіком і тут власне треба шукати за поясненням тих крайностей, в які він попав. Захоплений якоюсь ідеєю — він доводив її до кінця, до абсурду. Він то втискав себе у вузкі рамці даної доктрини (науки), то розривав її. Він то упадав глибоко, то знову глибоко каявся, так, що раз в однім костелі **сповідався через цілих сім годин!**

З того виходили ті всілякі противорічности в його життю: (він запалювався до комунізму, а рівночасно був приклонником бонапартизму (Наполеона ІІІ-го); або знову він гостро нападав на Росію, а рівночасно висказував любов до неї.

Він умів бути дуже скромним, а тут нараз починав грати ролю пророка! І власне ті „пристрасні" його пориви — промовчували досі його біографи. Цей чоловік, що своїм умом здивував таку ґеніяльну людину, як російський письменник Пушкін, — цей чоловік був нераз у своїм захопленню наївним, смішним, а навіть... дурноватим!

А ось ще декілька інтересних фактів, витягнених Бойом на світло денне:

Жив собі в Парижі на еміґрації (по повстанню з 1831 р.) якийсь полковник **Камінський.** Він мав звичку співати щоденно псальми Давида, а від своєї жінки жадав, щоби йому супроводжала на фортепяні. Тимчасом **голос** у нього був дуже неприємний, просто **бичий,** а що він вірив у метапсихозу, то є вандрівку душ з одного живого ества в друге, то він і щодо себе вірив, що він колись був... **биком.** По причині власне того прикрого бичого його голосу його жінка відмовляла його бажанню. Він отже пожалувався на неї перед Міцкевичем, а цей прийшов до хати Камінського і, вручаючи йому **здоровенну палицю,** заявив йому: „Отце даю тобі власть привести твою жінку при помочи цеї палиці до послуху!"

На щасте, свояки жінки вмішалися в цю справу і спасли її від побоїв.

Сам поет в однім письмі до Товянського говорить цілком серіозно рівнож про якогось Друля, котрий мав цілком виразно пригадувати собі, як він в минувшім своїм життю був **— биком!**

На однім „собранію" секти товянщиків заявив був Міцкевич, що йому явився дух царя **Александра І-го** (що помер 1825 р.) і просив, щоби „браття товянщики" відправили панахиду по нім. На тих сходинах був присутний також другий великий польський поет, **Юлій Словацький,** котрий все був противником Міцкевича. Словацький належав рівнож якийсь час до товянщиків, але і до цеї секти відносився з великою дозою киртики. Коли отже Міцкевич зажадав відправи панахиди по Олександрі І-шім, заявив Словацький:

„А мені зявився знову дух короля Стефана Баторія і просив мене, щоби я не допускав молитися за ніякого Москаля взагалі!"

На це обурений Міцкевич хватив Словацького за обшивку та викинув його за двері, причому ще крикнув по московськи:

„Пашол вон, дурак!"

Дуже інтересним є приглянутися близше до становища Міцкевича супроти Росії. Його пристрасні напади на уряд царя Миколи І-го та на таких обруситeлів з часів Олександра І-го, як Новосильцев і Пелікан, не виключають у нього цілком прихильности до російського народу.

Правда і це, що він, роблячи натяк на Пушкіна, говорив з огірченнєм про тих, що „продали цареви свою свобідну душу і на порогах його — поклони бють" — однакож він рівночасно зазначив, що те своє огірчення він виливає „не на вас, а на ваші кайдани". І самому Пушкінови він присвятив декілька одушевлених відзивів і в поезії і в прозі. З великим поважаннєм відноситься він до Рилєва і Бестужева, повішених Миколою І-им за участь в бунті декабристів. Навіть в славній своїй поемі „Пан Тадеуш" відноситься Міцкевич симпатично до Росіян. Якби і не настроював себе Міцкевич, жиючи на еміґрації, проти Росії, то він всетаки не міг забути, що дійсна його слава вийшла з Москви. І коли варшавська критика дуже неприхильно відносилася до його перших творів, то „пшияцєле-Москале" створили в Москві правдивий культ супроти нього. Той цілий період його проживання в Росії, цілих пять літ, був власне часом, коли його талан найкраще розцвився. Міцкевич зістав тамтуди запроторений адміністративними російськими властями, але він почував себе там независимим, безжурним і внутрішно свобідним.

А на заграничній еміґрації у Франції його присіла нужда та щоденні клопоти, а передовсім далася відчути йому втрата внутрішної свободи, а дальше принята на себе роля і одвічальність народного вожда. За цим пішли вже всілякі чужі впливи і та нещасна містика: „товянщизна".

Тепер щойно появилась в польській пресі не нова впрочім, бо взята зі старих книг „Русского Архива", вість, що його російські приятелі, довідавшися про нужду цього великого славянського поета, передали йому **пять тисяч рублів,** котрі він, ридаючи, приняв. І великою мусіла бути дружба поміж Міцкевичем з одної сторони і російськими славянофілями з другої, коли вони осмілились жертвувати йому таку поміч, а він приняв її.

(Написав В. Фішер. — Переклав **д-р К. Т.**)

В. Кедровський.

1919 РІК

(63)

Наступ армії розвивався добре й большевики все слабіше та слабіше робили нам опір, але становище наше на фронті все погіршувалося зі згаданих раніше причин та ізза того, що з кождим днем наш фронт розтягався й не вистарчало сил для обсадження, коли вже не всього фронту (про це тоді вже ніхто й не думав), то хочби головніших стратеґічних та опірних пунктів. Запоріжський корпус ішов уперед у головному нашому напрямі до Жмеринки, яку важно було захопити як найскорше, як вузлову стацію, що відкривала нам залізницю зі Жмеринки на Могилів Подільський та на Вапнярку, Бірзулю та далі на Одесу. Посідання цієї залізниці було найголовнішим і найближчим нашим завданням, щоби закріпитися добре на Поділю та в Камянці. Тому ударного пориву нашої армії не можна було й на хвилину переривати та треба було якнайскорше виконати це головне завдання: захопити Жмеринку. Аж тут сталася подія, яка трохи не скінчилася повною катастрофою та розвалом всієї нашої армії. Це була спроба Балбачана захопити владу в Запоріжському корпусі, арештувати правительство та С. Петлюру й установити нове реакційно-гетьманське правительство.

* * *

Ше коли Запоріжський корпус переходив через Заліщики, до нього приїздило багато аґентів-аґітаторів зі Станиславова, котрі вели пропаґанду на користь Балбачана й хотіли розбурхати серед Запорожців симпатії до їх „старого" команданта. Але на козаків ця аґітація впливу не мала. Вони ще не забули полтавських пописувань Балбачана та пяних оргій його московсько-добровольчого штабу. Властиво сам Балбачан був лише іграшкою в руках української гетьмансько-чорносотенної реакції, що звила своє кубло в Станиславові й звідти, під захистом галицького правительства, вела свою розкладову аґітацію й працю в армії УНР та серед кол, що тоді творили „народню опінію" навколо нашого правительственного центру. Після невдачі Оскілковського повстання ця реакційна компанія поставила свою ставку на Балбачана, але потім вирікладся його й до цього часу боїться виявити те, що він упав жертвою її інтриг та загинув з вини тих, що його, не політика, спровокували та втягнули в чисто політичну авантуру.

С. Петлюра і правительство знали про всі ті заходи, що наші „хлібороби-гетьманці" робили увесь час до захоплення влади у свої руки способом військового перевороту. Знали ми, що в цьому перевороті мусів відограти головну ролю Балбачан, а тому, щоби його врятувати від нерозважного кроку й скористати для української справи, було вирішено післати його уповноваженим до Італії, щоби вивезти звідти українських полонених Галичан, котрі були в італійськім полоні. Тоді справа стояла так, що Італія могла дати нам можливість зформувати з них бойову частину та перекинути їх з Італії до Одеси, чи деинде на український терен. Лише з цього нічого не виходило, бо ще в березні чи навіть у лютім С. Петлюра, на власний вибір, вислав до Італії свого уповноваженого, О. Севрюка. Цей „уповноважений" вславився своїм розтринканням державних грошей, веселим життям та безжурною забавою, нічого не роблючи в справі відправки полонених. Сторінка діяльности Севрюка буде подрібно оголошена далі, як вислід слідчої комісії над його діяльністю, а тому я тепер не стану спинятися над діяльністю цього революційного „лицаря", теперішнього большевицького прислужника. Скажу лише, що вся його діяльність в Італії заслугувала лише „висшої міри кари", кажучи мовою большевиків.

Отож Балбачан був викликаний зі Станиславова до уряду і йому дані були всі потрібні уповноваження та збиралися грошові засоби з тим, щоби він якнайскорше виїхав до Італії, бо нам дуже ходило о те, щоби скорше добути для нашої армії поповнення. Але кілька днів був Балбачан при уряді й все не відїздив, ніби ще не приготовившись до подорожі. Потім раптом десь зник і на другий ранок уже став „комендантом" Запоріжського Корпусу.

Ранком 9 червня мене викликав до себе С. Петлюра й мовчки подав письменне повідомлення з Проскурова, що Балбачан на приказ державного інспектора Запоріжського корпусу обняв командування корпусом.

— Негайно їдьте моїм паротягом до Проскурова й припиніть цю авантуру. Я вже наказав, щоби скорострільна команда Сушка підійшла до Проскурова й коли треба, щоби вона вжила зброї для арешту Балбачана — дав мені приказ С. Петлюра.

— Слухаю, пане отамане — відповів я.

Для мене такий приказ інспектора Запоріжського корпусу був зовсім несподіваним. Адже я мав знати про причини, які примусили його звільнити полковника Сальського, на якого я не мав до цього часу жадного найменшого нарікання. Для мене стало ясно, що інспектор Гавришко також уплутаний в якусь змову.

(Дальше буде)

Між товаришами.

— Зараз пізнати, що ти оженився. Маєш цироване скарпитки.

Певно. Перше що мене жінка навчила по шлюбі, було цирувати скарпитки.

УСДРП. ПРО ВІДНОШЕННЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРУ.

Шановний Пане Редакторе! Просимо не відмовити вмістити на сторінках Вашого часопису такого нашого листа:

У звязку з листом Закордонної Делегації УСДРП., що був уміщений в ч. 136 „Діла" з 29. червня 1929 р., появилася замітка в паризькому „Тризубі" (19. VII.), де автор зазначає: 1. Ніби оголошення в зазначеному листі до „Діла" резолюції УСДРП з 1922 р. про відношення УСДРП. до центру УНР. є непорозумінням, оскільки ЗД. УСДРП. публікує не правосильну свою постанову, що була ухвалена тому вже 7 років; 2. Ніби заява Закордонної Делегації УСДРП. про те, що УСДРП., при сучасному її відношенні до центру УНР., не вважає для себе можливим брати участи в нарадах „у важніших державних справах" з урядом УНР., не відповідає дійсности; 3. Ніби заява Закордонної Делегації УСДРП., що за її відомостями ніхто з організованих членів УСД. партії не бере „активної участи в технічній праці уряду" УНР., є також неправдива.

Залишаючи на боці подражнений тон і полемічні випади „Тризуба" проти керуючих органів УСДРП., Закордонна Делегація УСДРП. заявляє: 1. Закордонна Делегація УСДРП. своїм листом до „Діла" не в перший раз заявляє прилюдно про своє відношення до центру УНР., формуловане в резолюції КЦ. партії з 1922 р., яка досі залишається в силі. Протягом останніх років представники партії кілька разів заявляли про це на прилюдних зборах та в друкованих виданнях, як нпр. в брошурі „Трагедія двох народів" (Прага 1928 р.) й інших. Не вважаючи на все це, керманичі центру УНР. старалися часами на словах і друком інформувати українське громадянство в тому напрямі, що, мовляв, українська соціялдемократія солідаризується з їх політикою. Так у лютому ц. р. очевидно вони опублікували літографічний анонімний бюлетень 'офіціозного характеру, в якому про українську соціялдемократію сказано приблизно те саме, що й у згаданій статті „Тризуба". Розуміється, на все те, сказане на словах або в анонімних виданнях, Закордонна Делегація не могла реагувати, поки не появилася у „Тризубі" згадана стаття, з приводу якої Закордонна Делегація вмістила свого зазначеного листа в „Ділі".

В цьому листі Закордонна Делегація навмисне навела повний текст резолюції партії з 1922 р. з метою точної передачі змісту цього документу, а не тому, як сказано в „Тризубі", нібито на погляд с.-д. партії за ці 7 років **все** лишилося без змін. Слово „все" видумав сам автор замітки в „Тризубі". Точний текст цього місця в листі ЗД. був такий: „Закордонна Делегація УСДРП. констатує, що положення центру УНР., методи його діяльности, його залежність від чужих сил лишаються майже без змін з того часу, як була ухвалена ця резолюція".

Отже згідно з цією заявою в положенні центру УНР. і досі **майже без змін** залишається: **залежність цього центра від чужих сил і методи його діяльности.**

Думаємо, що сама редакція „Тризуба" не стане заперечувати, що залежність центру УНР. від чужих сил, на жаль, від самого початку еміграції досі лишається фактом, тяжким і небезпечним для української справи. Також не треба доказувати, що й у методах діяльности центру УНР. провадять свою політику безвідповідально, тобто без належного контакту, а значить і контролі з боку українського громадянства. Не можемо ми вважати за дійсний контакт з громадянством такі факти як наприклад остання еміграційна конференція в Празі, де фактично довіря собі ухвалили не хто інший як саміж міністри уряду УНР. (із 12 членів конференції з рішаючим голосом майже половину складали члени уряду УНР.). Не вважаючи на протести й навіть опущення конференції членами української соціял-демократії (М. Добриловський, Б. Бутовський) та українських соціял-революціонерів (А. Чернявський), які взяли участь лише з **умовою, що конференція не буде мати політичного характеру,** конференція, скликана для цілком інших завдань, була перетворена в орган уряду УНР.

Наївно також було бачити справжній контакт з громадянством у тих **привітаннях** в день 50-ліття А. Лівицького, яким „Тризуб" надає значіння політичного довіря та піддержки центру УНР. Цим „Тризуб" ставить центр УНР на один рівень з тими численними диктаторними „українськими урядами" за кордоном, які окрім виготовування вірнопідданчих телеграм та привітних листів від своїх особистих знайомих ні на який інший **політичний** контакт і політичне довіря з боку українського громадянства взагалі претендувати не можуть.

Автор замітки в „Тризубі" даремно старається доказати участь представників УСДРП в нарадах „у важніших державних справах" з урядом УНР. Не знаємо, свідомо чи несвідомо, але автор цієї замітки змішує цілком ріжні поняття: **звичайні** політичні розмови між членами ріжних політичних угруповань і **відповідальні** політичні наради. Було б дивним, колиб члени УСДРП взагалі оминали розмов з діячами інших політичних напрямків, хочби й на тему про діяльність того-ж центру УНР. Але у статті „Тризуба" говорилось ясно не про такі розмови в порядку приватного обміну думок, а про наради з урядом УНР „у важніших державних справах", тобто про наради **відповідальні,** які завжди так чи інакше зобовязують їх учасників. Закордонна Делегація заявила з приводу цього і заявляє знову, що при істнуючому вже протягом 7 років відношенні нашої партії до центру УНР таких нарад між відповідальними членами партії та представниками цього центру, за якіб УСДРП несла ту чи іншу відповідальність, не було і не могло бути.

Автор замітки в „Тризубі" такуж саму плутанину вносить і щодо розуміння вжитого „Тризубом" виразу про „технічну працю". В практиці УСДРП немає такого порядку, щоби членам партії заборонялося брати участь в **технічній** праці тих чи інших українських організацій та установ, оскільки ці організації чи установи не находяться під бойкотом з боку партії. Але в даному випадку в статті „Тризуба" вжито вирази („активна участь у технічній праці уряду"), які давали підстави для ширшого розуміння цих виразів у значінні **політичної відповідальности** за діяльність цього уряду. Закордонна Делегація, спростовуючи в свойому листі до „Діла" це місце в замітці „Тризуба", мала на увазі лише таке толкування виразу „технічна праця". Тому Закордонна Делегація УСДРП ще раз стверджує, що за її відомостями ніхто з організованих членів УСДРП не бере „активної участи в технічній праці уряду" УНР, тобто не займає при центрі УНР ніяких **політично відповідальних** посад.

За Закордонну Делегацію Української Соціял-Демократичної Робітничої Партії:

І. Мазепа,
П. Феденко.

Прага, 5. серпня 1929.

На вакаціях.

Пан з міста: Скажіть мені, „господаржу", як це пояснити собі, що в тій вашій Малопольщі стільки дітей бігає босо?

Дядько: Та прошу вашої ясности, у нас всі діти босими на світ приходять.

—o—

Налякався.

— Як це той дощ так два тижні попадає, то готово з землі всьо повилазити.

— А най Господь заступить! Яж там маю дві жінки…

З ТЕАТРУ І МУЗИКИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Українська музика на радіо.

Минулої неділі о 2-гій год. 45 хв. по полуд. на стації WAAT було виконано перший концерт під заголовком „Українська музика". Дальші виступи під тою назвою відбуватимуться в тім самім часі кождої неділі.

Виконавцями першого концерту були пп. дірігенти-дякоучителі з околиць Ню Йорку під дірігентурою п. А. Гели. До пісень давав пояснення п. Гр. Павловський в українській мові і п. Гела молодший в мові англійській.

Концерт розпочався гимном „За Україну", а далі слідували співи „Гей пластуни" — пісня присвячена, очевидно, тим українським пластунам, що, як було пояснено, перебувають нині на світовім зїзді пластунів в Англії, де своїми молодими силами знайомлять з Україною широкий світ. Дуже цікавою була слідуюча пісня про князя Ревуха, а вже цілим сумом оповита дальша „Торжественна тиша", яку наші виконавці присвятили памяти Семена Ядловського, широко знаного в Америці менаджера „Свободи", що недавно упокоївся в ріднім краю. „Темна нічка" се дуже мельодійна пісенька, що довго лишається в памяти уже після того, як спів скінчиться. Остаточною точкою було „Многая літа" усім слухачам і щирим народнім робітникам українським.

Українську годину на радіо стало можливим перевести в дійсність лише завдяки підтримці спільних українських бизнесменів, як от **С. Будзяк,** 137 Евеня А, Ню Йорк, фабрикант меблів; **І. Височанський,** 47 Бікон Ст., Нюарк, Український Базар; **Т. Андрухів,** 54, 3-та Евеня, Бруклин, український кравець; а особливо **Мирон Сурмач,** властитель Січового базару „Сурма" в Ню Йорку.

З музичного боку сю так важну справу підтримують наші дякоучителі дірігенти, що вист. патимуть далі на радіо зі своїми хорами. Із таких виступів першим буде в слідуючу неділю в 2-гій год. хор ім. М. Лисенка з Джерзи Сіти під прудою п. А. Гели.

Від слухачів-Українців залежить, щоби ці виступи на радіо підтримати.

Auditor

Достаточна причина. Король Генрик IV. приїхав був у місто Бом. Тому, що його не привитали гарматними стрілами, так як деинде, бурмістр почав свою промову словами:

— Ваша Королівська Величносте! Прошу не взяти за-зле, що ми не стріляли. Причини цього ріжні. Передовсім не маємо гармат, по друге…

— Досить, — перебив йому король — ця причина зовсім вистарчає.

З ЖИТТЯ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

ОДНА ЗАСНУЛА, А ДРУГА НЕ ПРОКИДАЛАСЯ.

„Київський Цукровик" — орган колективу Цукротресту. У Києві вважають за одну з кращих газет установ. І не дарма: „КЦ" завжди відгукувався на всі важливіші моменти в житті установи, завжди й безупинно виявляв та викривав, не зважаючи на особи, ріжного гатунку бюрократів. Здавалося, що тепер, у звязку з чисткою, „КЦ" повинен був ще більше розгорнути свою роботу. Але справді замовчала газета. Чим це пояснити? А, бачте, й голова й секретар редколегії у відпустці, а решта просто не хотять працювати. Отож і спочиває тепер газета.

А деж парт і профорганізації? Від них можна чути лише таке: „Нема редактора, — нема й газети". Начеб то стінгазетна робота їх не обходить. Отже колектив тепер без газети. Тобто газета є, але наповнена вона старим матеріялом, що вже декому оскому набив.

А ось „Цукровик Постачальник" — стінгазета колективу контори постачання Цукротресту. Ще року нема, як народилася ця газета, а вже почала завмирати. Що правда, матеріялу для газети по конторі хоч відбавляй, проте до газети не пишуть. Та й ніколи писати, бо насамперед треба рятуватись від паперової зливи, яка що дня заливає ввесь відділ контори. Через це самі спізнилися тут і з соцзмаганням, що оце недавно тільки почали з харківською конторою постачання. І ось через цеж, мабуть, спізнюються й з висвітленням в стінгазеті підготовної роботи до чистки партії та радапарату. А покищо газета заповнена матеріялом, що його вміщено в газету ледве не з самого дня народження її, який „ні уму, ні серцю" нічого не дає. „Взагалі тут все робиться не так, як у людей. Ми завжди плентаємося у хвості", — кажуть співробітники контори. Правдиві слова.

Цукровик.

(„Пролетарська Правда", Київ).

—o—

НЕМА ЧИМ ПОХВАЛИТИСЯ.

З ростом **фабрики „Київ-Одяг"** з 300 робітників до 1,300 у неї виникла потреба в друкованій, великотиражній газеті. Треба сказати, що до великотиражної газети у робітників є велика зацікавленість; коли раніше до стінгазети пересічно писали до 20 людей, тепер біля 50.

Всеж уже другий рік, як робота газети літом завмирає, і лише через те, що агітпроп неуважно ставиться до керівництва газетою. Що року редактори йдуть у довготерміновий відпочинок, а відповідальну роботу редактора доручають членові редколегії — робітникові від варстату, який до цієї роботи не підготовлений, з роботою не справляється, а через це робота газети „За калений утюг" зводиться на нівець.

З 30 травня на фабриці газети не видно. Робітники уже зневірилися, що вона колинебудь вийде. Невипуск газети залежить не лише від редколегії, а й від проф та партробітників, які, на великий жаль, і на цей час кепсько уявили собі завдання друкованого слова та виконання наказу загальних зборів робітників реорганізувати та українізувати газету. До редколегії, як по конкурсу, не лише від робітників від варстату, а й від верхівок надходять дописи російською мовою. Взагалі верхівка забуває, що в нас повинна виходити газета. Кожному з них треба нагадувати, щоб писав до газети.

Матеріяльно газета лиха не зазнає, але є инші перешкоди. Наприклад, коли наша великотиражка друкувалася в 4. друкарні, газета виходила своєчасно, аж ось розпорядження, — друкувати газету у 6. друкарні. У 6. друкарні, як видно, нема складачів, які знають мову й вона віддала матеріяли знову до 4. друкарні, яка затримала матеріял на цілий тиждень. Ще багато є хиб в нашій роботі, але, я певний, що налагодивши допомогу нашого партосередку та фабкому за допомогою „Пролетарської Правди", ми їх усунемо.

І. Ковтун.

(„Пролетарська Правда", Київ).

—o—

ЖЕРТВИ ВІЙНИ — ЖЕРТВИ БЮРОКРАТИЗМУ.

Коли ми бачимо в анкеті, чи чуємо в розмові, що такий-то „інвалід війни", ми ставимося до нього уважніше, ми співчуваємо йому, ми знаємо, що він своєю кровю, скаліченими руками, ногами, очима заплатив за здобутки революції. Здавалось-б, що такий самий погляд на інваліда повинен бути і в Окрсоцзабезі, в апараті, який обслуговує „жертви війни".

Так уявляли собі працю Соцзабезу т.т. **Чекера, Білодід і Гіліс,** перевіряючи, за постановою президії ОКК, як тут борються з бюрократизмом та тяганиною. Протягом чотирьох днів вони власними очима бачили, що апарат робить зовсім не те, що треба. В Соцзабезі „жерви війни" ставали жертвами бюрократизму, тяганини, нечулого ставлення.

Викликають покалічених людей, а потім кажуть: „ідіть собі до дому, вас викликали помилково". Коли інвалід ображається за це, гримають на нього, гуркотять дверима, не хочуть розмовляти. Співробітник Соцзабезу Герус так зробив з т. Брилоном, а т. Білодіда, представника комісії РСІ, який намагався втрутитись у справу селянки, трохи не відправив у міліцію.

Замісць того, щоб уважно вислухати інваліда, дати йому пораду, він чує: „напишіть заяву", не цікавлячись, чи письменний він, чи може її написати.

З великими зусиллями, „помилково" викликана селянка, — добула гроші, які їй слід було повернути за проїзд, повернули не 4.60 коп., які треба було дати за обіжником, а „ткнули" 3 карбованці, мовляв, „скільки бог на душу положить — стільки й дамо".

По 3 місяці інваліди чекають обслідувача, але, коли втручається вищий орган, справу розвязують швидше. Касу відчиняють не о 9 годині, а „коли захочеться". В наказі розпис годин прийому є, але даремно його шукати в кімнаті ч. 9. Ставлення до заяв та скарг дуже погане. Справа гр. Солії розпочата в грудні, а ще й досі не скінчена.

Перевірити роботу економкомісії та її раціоналізаторську роботу не довелося, бо голова комісії поїхав і забрав ключі.

(„Пролетарська Правда", Київ).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

БРОНКС, Н. Й.

Розпочинається шкільний рік.

Українська діточа школа, що міститься в українській галі на Гой евеню під ч. 1274, вже розпочинає свій шкільний рік. Тому управа школи взиває громадян-Українців, щоби вони не забули записати своєчасно своїх дітей до школи, де діти будуть побирати науку не лише в письмі й читанню, але й в історії та географії України. Також вони будуть там студіювати українських письменників та взагалі українську літературу, щоби знати, який культурний український нарід і що він має у себе, чим їх батьки й діди були славні та великі.

Пізнавши лише свій край, свою історію та культуру, вони завжди будуть горді з того, що вони Українці й не будуть цуратися своїх батьків, бо будуть знати, що їх батьки походять з великого, культурного й прекрасного краю. Отож, Українці-батьки, не забудьте своєчасно вписати своїх дітей до школи.

Навколо нашої галі на Гой евеню взагалі тепер купчиться й оживає українське народне життя. Наприклад, 298 відділ УНС, товариство „Любов" урядило 31 серпня представлення й баль, що випали добре. Товариство кличе Українців уписуватися в члени його та в члени УНС, а також вписувати своїх дітей до молодечого відділу Брацтва.

Сподіваюся, що місцеві Українці відкликнуться на працю нашого товариства й стануть його членами, щоб спільними силами піднести українське національне життя в наших околицях.

Т. Маніглова.

ПРОТОКОЛ

XVII. Головної Конвенції Українського Народного Союза, що відбулася на днях від 13. до 18. мая 1929. включно, в місті Нюарк, Н. Дж.

(45)

Дальшу дискусію над Сиротинцем перервано на справозданне виборчої комісії.

Стефан Слободян, предс. виборчої комісії, зложив в імени сеї комісії таке справозданне з номінаційних виборів:

На головного предсідателя:

1) Теодор Грицей 274
2) Микола Мурашко 156
3) Антін Пашук 79
4) Іван Пеленський 14
5) Мартин Барабаш 1
6) Марищак 1

На містопредсідателя:

1) Василь Гришко 236
2) Михайло Клим 110
3) Сава Луценюк 44
4) Іван Пеленський 44
5) Д-р Михайло Клим ... 26
6) Микола Мурашко 22
7) Іван Ваверчак 16
8) Теодор Грицей 6
9) Дмитро Капітула 5
10) Антін Пашук 2
11) Д-р Вол. Клодницький 2
12) Омелян Рекрут 1
13) Сава Килинюк 1

На містопредсідательку:

1) Юлія Баволяк 408
2) Калина Грабарович ... 36
3) Марія Ольшаницька ... 29
4) Марія Чабан 11
5) Йоанна Карач 6
6) Марія Мельник 5
7) Юлія Юревич 4
8) Анна Федорик 2
9) Олена Придун 2
10) Анна Боївка 2

На рекордового секретаря:

1) Іван Каштанюк 408
2) Антін Онисик 61
3) Роман Слободян 27
4) Микола Мурашко 13
5) Іван Мартинець 6

На фінансового секретаря:

1) Роман Слободян 457
2) Іван Каштанюк 21
3) Іван Мартинець 16
4) Антін Онисик 7
5) Микола Мурашко 5
6) Ілія Слободян 3
7) Волод. Малієвич 2
8) Гладкий 2
9) Омелян Рекрут 1
10) Марія Ольшаницька ... 1

На головного касієра:

1) Василь Левчик 244
2) Іван Ваверчак 149
3) Дмитро Капітула 126
4) Іван Лисак 5
5) Семен Ядловський 1

На менаджера Свободи:

1) Семен Ядловський ...477
2) Гілярій Божемський .. 12
3) Іван Мартинець 6
4) Мартин Барабаш 1
5) Дмитро Капітула 1
6) Василь Кузів 1

На контрольну комісію:

1) Д-р Вол. Клодницький 223
2) Григорій Пипюк 216
3) Онуфрій Шараварко ..153
4) Микола Близнак 122
5) Петро Бартків 100
6) Омелян Рекрут 99
7) Стефан Гвіздь 93
8) Василь Калина 86
9) Михайло Фук 69
10) Ілія Чорний 61
11) Іван Лисак 28
12) Йосиф Катулька 22
13) Михайло Пухир 18
14) Теодор Михальчук 17
15) Петро Сусла 16
16) Дмитро Капітула 12
17) Василь Гришко 11
18) Володимир Малієвич.. 9
19) Михайло Клим 6
20) Андрій Цебак 4
21) Василь Чепа 4
22) о. Вол. Сполітакевич 4
23) Д-р Михайло Клим ... 4
24) Николай Шевчук 4
25) Александер Питляр .. 3
26) Ілія Шпікула 3
27) Йосиф Паславський .. 3
28) Василь Рибаковський 3
29) Семковський 2
30) Стефан Слободян 2
31) Теодор Федусь 2
32) Іван Воргач 2
33) Іван Ваверчак 2
34) Ілія Ваврищин 1
35) Стефан Заблоцький .. 1
36) Іван Чайковський 1
37) Задерецький 1
38) Михайло Страп 1
39) Базар Іван 1
40) Антін Пашук 1

На радних:

1) Теодор Михальчук ...209
2) Стефан Слободян 138
3) Стефан Заблоцький ..136
4) Волод. Малієвич 112
5) Д-р Михайло Клим .. 96
6) Мик. Задерецький ... 92
7) Максим Головчак 90
8) Павло Стадник 90
9) А. Питляр 85
10) Іван Чепа 84
11) Василь Репужинський 79
12) М. Салюк 78
12) Михайло Колодій ... 76
14) о. В. Сполітакевич ... 72
17) Теодор Сенчук 70
18) Ілія Слободян 70
19) Теодор Кизенко 66
20) Іван Гінда 65
21) Іван Павловський 60
22) Василь Пулк 55
23) Андрій Цебак 53
24) Михайло Клим 50
25) Іван Базар 49
26) М. Люлька 46
27) Йосиф Вацлавський . 46
28) Михайло Бунда 45
29) Василь Вавро 45
30) Ілько Чорний 44
31) о. Климович 44
32) Михайло Петрівський 43
33) Іван Лисак 42
34) Юрій Небор 42
35) Роман Карбівник 42
36) Іван Тимкович 42
37) Николай Бусько 37
38) Іван Барнась 37
39) Павло Підлісний 36
40) Мих. Томашевський .. 34
41) Филимон Саґатій 32
42) Йосиф Кобрин 32
43) Ілія Шпікула 31
44) Микола Шевчук 31
45) Петро Огар 29
46) Василь Гришко 27
47) Іван Сонирка 27
48) В. Воргач 26
49) Олекса Плескун 25
50) Йосиф Крупка 23
51) Іван Сорока 23
52) Петро Остапчук 23
53) Йосиф Видасюк 21
54) Стефан Гвіздь 21
55) Теодор Федусь 19
56) Іван Ваврушин 19
57) Іван Броніцький 18
58) Василь Калина 18
59) Іван Ваверчак 18
60) Іван Чмирид 17
61) Петро Бартків 17
62) Михайло Романів 16
63) Олекса Шараварко .. 14
64) Йосиф Катулька 14
65) Микола Близнак 13
66) Петро Сусла 12
67) Николай Бабяк 12
68) Стефан Матчак 12
69) Семен Лев 11
70) Михайло Клюсик 11
71) Д-р В. Клодницький.. 11
72) Григорій Пипюк 11
73) Іван Паславський ... 10
74) Михайло Притуляк .. 10
75) Пугир 10
76) Василь Левчик 10
77) В. Махник 10
78) Іван Чайківський ... 9
79) Ф. Янковський 9
80) Семен Кічман 9
81) Григорій Димяник ... 8
82) Федір Джуґан 8
83) Дмитро Капітула 8
84) Іван Максим 8
85) Омелян Рекрут 8
86) Антін Онисик 7
87) Микола Мурашко 7
88) Теодор Гаврилів 6
89) Йосиф Беч 6
90) Припхан 5
91) Петро Пошивак 5
92) Антін Пашук 4
93) Василь Кузів 4
94) В. Гриньків 4
95) Іван Божемський 4
96) Мартин Барабаш 4
97) Франко Джуґан 4
98) В. Яськевич 3
99) Д. Коритко 3
100) В. Кокорудз 3
101) Йосиф Карач 3
102) А. Мудровський 3
103) Т. Боберський 2
104) Іван Каштанюк 2
105) А. Коритко 2
106) Красновський 2
107) Наконечний 2
108) Головід 2
109) Сабак 2
110) М. Скоропад 2
111) Т. Цембринський ... 1
112) П. Федорців 1
113) Прись 1
114) Омелян Ревюк 1
115) Ракочий 1
116) С. Корівчак 1
116) Сава Лукенюк 1
118) Іван Мартинець 1
119) Т. Голубенний 1
120) Ґалянка 1

На радних женщин:

1) Марія Ольшаницька ..170
2) Анна Боївка 165
3) Анна Карач 130
4) Марія Мельник 82
5) Олена Придун 82
6) Катерина Дорош 75
7) Федорів 55
8) Юревич 53
9) Анна Стадник 40
10) Юлія Баволяк 22
11) Грицак 11
12) О. Шпордюк 2
13) Гафія Солецька 1
14) Анна Бочовська 1

При формованню лісти кандидатів показалося, що є двох кандидатів на уряд заступника предсідателя У. Н. Союза з рівними голосами. Інтересовані кандидати, то є Іван Пеленський і Вісарій Луценюк, погодилися на розльосованне, при чім кандидатом зістав Іван Пеленський.

Відтак сформовано лісту кандидатів на уряд У. Н. Союза, в яку увійшли:

На пресідателя:

Теодор Грицей,
Микола Мурашко.

На містопредсідателя:

Василь Гришко,
Михайло Клим,
Іван Пеленський.

На містопредсідательку:

Юлія Баволяк,
Калина Грабарович.

На секретаря рекордового:

Іван Каштанюк,
Антін Онисик.

На секретаря фінансового:

Роман Слободян,
Іван Мартинець.

На касієра:

Василь Левчик,
Іван Ваверчак,
Дмитро Капітула.

На менаджера Свободи:

Семен Ядловський,
Гілярій Божемський.

До контрольної комісії:

Д-р Волод. Клодницький,
Григорій Пипюк,
Онуфрій Шараварко,
Микола Близнак,
Петро Бартків,
Омелян Рекрут,
Стефан Гвіздь,
Василь Калина
Михайло Фук.

На радних мущин:

Теодор Михальчук,
Стефан Слободян,
Стефан Заблоцький,
Д-р Михайло Клим,
Микола Задерецький,
Володимир Малієвич,
М. Головчак,
П. Стадник,
Александер Питляр,
Іван Чепа,
В. Репужинський,
М. Салюк,
М. Колодій,
о. Волод. Сполітакевич,
Теодор Сенчук,
Ілія Слободян,
Т. Кузенко,
Іван Ґінда,
І. Павловський,
В. Пулк,
Андрій Цебак,
Іван Базар,
Михайло Люлька,
Михайло Бунда.

На радних женщин:

М. Ольшаницька,
А. Боївка,
А. Карач,
М. Мельник,
О. Придун,
К. Дорош.

На внесенне Івана Сосульського, дел. від. 275, поперте Мих. Малишевським, дел. від. 193, ухвалено приняти справозданне виборчої комісії.

(Дальше буде)

— Як поводиться вашим братам, пане Капка?

— Та я маю лише одного брата.

— Як то одного? А чогож учора ваша сестра говорила, що вона має двох братів?!

ТУРЕЦЬКИЙ ПРИСУД.

Фатма, жінка властителя каварні Аля, кинулася плачучи йому до ніг та покривала їх поцілунками. Її волос був розплетений, а з лиця світила вина.

— Я благаю тебе!

— Ні!...

— Я згрішила.

— Дуже погано!

— Прости мені.

— Це неможливо. Що ти мене обдурювала, це булоби нічого, однак через твою чванливість, що дитина під твоїм серцем є плодом другого, це безличність. Найважніша твоя провина лежить у цім, що ти не вміла берегти твоєї тайни. Судця тебе засудить. Я вношу позов на розвід.

Під великою кедриною сидів каді. Його обличча було окрашене великою, до колін звисаючою бородою, а голова обвита яскравим, білим турбаном.

Він сидів.

„Жінка обманювала мене!"

— Всьо буває. Маєш докази?

„Вона сама писала свому любчикови: „При кождім порушенню дитини, котру ношу в собі, мушу все про Аля, того йолопа, думати, котрий вірить, що це його дитина".

— Де є лист?

„Коли я його читав, вона вирвала мені з рук і проликнула його. Дитина не є від мене. Я хочу, щоби подруже було розвязане".

Каді був якраз коханцем жінки позовника і лукаво сміючись, сказав: „Дитина твоя".

„Як може бути дитина моя, коли вона сама призналася, що не є від мене?"

— Я не мушу тобі вірити. Чим можеш це доказати? Якби ти і був в посіданню листа, відповів суддя смішком, то все остаєшся батьком дитини.

„Ти хіба жартуєш!?"

— Алах моїм свідком. Слухай: Як хтось розсіє риж по твоїм полю, а сійба зійшла, відступивби ти жниво сівачеви?

„Ні! Жниво належить правно мені".

— Чому ні? Таж жниво є продуктом засіяного зерна.

„Бо земля зерном оживлена є власне моя".

— Дуже добре. Ти видав сам собі присуд. Твоя жінка так, як твоє поле. Хтось її запліднив, але плід належить тобі!

Ц.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

СВЯТО НА МАКІВЦІ.

ІМПОЗАНТНИЙ ЗДВИГ НАРОДУ В 14-ЛІТТЯ ПАМЯТНИХ БОЇВ НА МАКІВЦІ.

Як що року, так і в часі цих ферій улаштовано свято-поминки на Маківці. Свято уладило Т-во Охорони Военних Могил у Львові в неділю, 4. серпня, і йому треба в першу чергу подякувати за ці справді гарні, імпозантні поминки на могилах полеглих У. С. С.

Не зважаючи на дуже непевну погоду, на святі Маківки зібралася велика маса людей. Вже кілька днів наперед Стрийський Пластовий Кіш розтаборився близько цвинтаря на Маківці, направив могили і вибудував провізоричний вівтар. В неділю від вчасного ранку сходились від сторони Тухлі та Головецька околичні громадяне і прогульковці зі Львова, Стрия, Сколього та люде з ближчих і дальших сіл. Разом усіх людей було до 5,000.

Перед 12. годиною вполудне станув до полевої Служби Божої о. Чемеринський. По Службі Божій оо. Галькевич, Попель, Мудрий, Масяк, Сивак, Смочило і Чемеринський відправили під проводом о. Притуляка зі Сколього парастас. Відповідну настроєву, глибоко продуману проповідь виголосив о. Чемеринський. Після проповіди на знак пошани для полеглих заряджено одномінутову мовчанку. Хвилина ця незабутня, потрясаюча до глибини душі...

В поминках взяли участь бувші члени У. Г. А і У. С. С., пластові куріні „Червоної Калини" і „Ордену Залізної Остроги", процесії з Головецька, Грабівця і Славська та великі маси народу. Люде з жовто-блакитними відзнаками, на яких вибита дата кривавих боїв на Маківці. На жаль, тих відзнак не стало... Куріні 5, 8 і 18 уставились кордоном довкруги могил. На хрестах зложено вінці від Пласту, від організації Сколього, Орави, Гребенова й ин. Співав злучений хор з Синевідська та Конюх. Порядок зразковий. Сконсіґнована численно поліція не мала притоки до інтервенції.

З дрібних інцидентів назвемо такі: Поліційні агенти придержали п. Івана Бедлика, американського громадянина, який робив кінові знимки зі свята, маючи на це дозвіл від польської влади. Пана Бедлика придержано на станиці поліції в Тухлі, де до часу відїзду нашого поїзду до Львова (год. 6. попол.) з ним не списували ще протоколу. Другий випадок: п. Штерцель (з лісництва в Сколім — власність барона Гредля) не дозволяв людям перейти лісом (коротшою дорогою), бо, мовляв, „робиться шкоду", а не звертає якось уваги на шкоди, які поробила людям повінь з причини вирубання лісів. А вкінці найважніша справа: прогульковцям зі Львова відмовлено (вперше від ряду літ!) залізничої знижки, при чому в дирекції залізниць сказано, що така децизія прийшла з Варшави. Не зважаючи на цю відмову, всі зголошені у Львові прогульковці в числі понад 70 осіб поїхали на Маківку, заплативши повну залізничу таксу. Тут найкраще показалося, як ділає на наших людей всяка заборона чи відмова, і на скільки ми вже на такі річи загартовані.

Загально свято пройшло надсподівано гарно; воно було безперечно більше величне й численніше ніж у попередніх роках. Воно й виявило наглядно, що культ Маківки поширюється в нашому народові з року на рік. — („Діло").

Жінка: Ви всі мущини то ідіоти!

Чоловік: Дуже перепрашаю, не всі! Серед мущин є також нежонаті!

